Redacţiunea, Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Hausenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M.Dukes, A.Oppelik, J. Danneberg*: în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 88. Braşovŭ, Mercurĭ, 20 Aprilie (2 Maiu) 1888.

Braşovŭ, 19 Aprilie st. v. 1888.

In septĕmâna trecută s'a desbătutŭ şi s'a primitŭ de către parlamentele din Peşta şi din Viena proiectulŭ de lege privitorŭ la estraordinara prelungire a serviciului militarŭ, ce trebue sĕ-lŭ îndeplinéscă reserviştii şi cei ce tacŭ parte din reserva de întregire.

Ministrulŭ de rĕsboiu este, precum scimŭ, autorisatŭ prin acésta lege ca la casŭ de trebuinţă cerêndŭ aprobarea plealabilă a monarchului sĕ înmulţéscă contigentulŭ trupelorŭ prin obligarea reserviştilorŭ de a servì activŭ peste timpulŭ de trei anĭ prevĕḑutŭ în lege.

Cei din oposiţiune au accentuatŭ cu toţii temerea, că prin acésta mĕsură se creéză în modŭ durabilŭ unŭ obligămêntŭ pentru reserviştĭ de a servì patru în locŭ de trei anĭ. Acésta temere nicĭ n'a fostŭ delăturată prin declaraţiunile miniştrilorŭ dela resortulŭ de rĕsboiu, carĭ s'au mărginitŭ mai multŭ a constata necesitatea mĕsureĭ impusă de situaţiunea amenințătore din afară.

Ministrulŭ honveḑilorŭ br. Fejervary a datŭ órecarĭ deslușirĭ despre scopulŭ nouei legĭ. Acésta, ḑise elŭ, are menirea a forma încă în timpŭ de pace o pregătire pentru mobilisare, deórece mobilisarea nu se póte efectuì în timpŭ de şése orĭ şépte ḑile; este vorba adecă de-a se oferì posibilitatea, ca încă în timpŭ de pace se pótă fi întărite, décă vorŭ cere împrejurările, corpurile de armată ce suntŭ aşeḑate în apropiarea presumtivului teatru de rĕsboiu.

Dér afară de împuternicirea ce-o dă administraţiei de rĕsboiu de a mări contingentulŭ de pace alŭ trupelorŭ la graniţele cele mai espuse, legea din vorbă mai are după br. Fejervary încă şi alte scopurĭ. Se póte, ḑise elŭ, că va fi lipsă a se forma nouĕ corpurĭ de armată, carĭ nu se potŭ organisa cu recruţĭ, ci numai cu soldaţĭ instruiţĭ, ér câtŭ pentru cavaleriă, adause Fejervary, timpulŭ de trei anĭ de serviţiu este prea scurtŭ, aşa că décă ar isbucnì unŭ rĕsboiu în primăvéră, a treia parte dintre călăreţĭ ar consta numai din recruţĭ neinstruiţĭ.

Oposiţiunea maghiară estremă din dietă a susţinutŭ, că prin votarea legii propuse dreptulŭ parlamentului de a stabili elŭ însuşĭ anii de serviţiu în armată ar trece asupra guvernului şi că prin acésta s'ar renunţa la unŭ dreptŭ cardinalŭ constituţionalŭ.

Pentru acésta însĕ i s'a aruncatŭ din nou în faţă stângei estreme din partea ministrului preşedinte Tisza, că se arată duşmănósă faţă cu armata comună. E vorba, ḑise d-lŭ Tisza, de aceea ca la casŭ de lipsă sĕ se pótă lua mĕsurĭ de precauţiune pentru apĕrarea ţĕrii fără multŭ sgomotŭ, fără mobilisare, ear în ce privesce sarcinele concede că aceste sunt şi vorŭ fi încă fórte grele, dér nu guvernulŭ pórtă vina, ci „situaţiunea generală.“

Curiósă a fostŭ atitudinea stângei moderate maghiare în acésta cestiune. Contele Apponyi s'a încercatŭ earăşĭ sĕ împace lupulŭ, capra şi varḑa.

Totdéuna, ḑise Apponyi, cei din stânga moderată au fostŭ gata a aduce jertfe pentru apĕrarea monarchiei, dér trebue sĕ avemŭ în vedere şi situaţiunea economică a poporaţiunei precum şi unele momente constituţionale de mare importanţă. Apponyi declară că mĕsurile luate de proiectŭ sunt numai mĕsurĭ de jumĕtate şi în urmă accentuà, că prin aceea că se face dependentă prelungirea serviciului la patru anĭ dela discreţiunea administraţiei de rĕsboiu, se [illegible]judecă drepturilorŭ parlam[illegible]ui. Stânga moderată însĕ totuşĭ primesce legea propusă, însĕ numai ca o mĕsură provisorică impusă de situaţiunea politică.

În faţa acestei curióse declaraţiunĭ, care se clatină între două luntri a observatŭ ministrulŭ Fejervary nemeritŭ, că Apponyi ḑice că-i rĕu proiectulŭ şi totuşĭ îlŭ primesce ca provisoriu, pe când ar trebuì sĕ-lŭ respingă décă odată nu e învoitŭ cu elŭ.

Caracteristicŭ este, că şi oposiţiunea germană din camera austriacă, cu tóte că s'a declaratŭ nemulţămită cu proiectulŭ de lege din cestiune, l'a primitŭ motivândŭ acestŭ pasŭ cu situaţiunea schimbată politică, schimbată mai alesŭ prin publicarea alianţei austro-germane.

Acésta alianţă este aḑĭ osia împrejurului căreia se învêrtescŭ tóte dincolo ca şi dincóce de Laita.

Ferberea în Peninsula balcanică.

Cele ce se petrecŭ în Peninsula balcanică, mai alesŭ în Bulgaria, Turcia şi Macedonia, apoi în insula Creta, dovedescŭ că o ferbere cumplită domnesce acolo, care póte provoca marĭ sdruncinărĭ. Mişcarea ţĕranilorŭ în România e adusă de pressa streină în legătură cu agitaţiunile din Peninsula balcanică şi de aceea „Românulŭ“ cere guvernului sĕ ia mĕsurĭ, pentru ca România sĕ fiă pregătită pentru orĭ-ce eventualitate, căcĭ étă cum resumă unŭ ḑiarŭ francesŭ situaţiunea actuală a Orientului europeanŭ:

Ómenii carĭ suntŭ însărcinaţĭ cu sórtea marelorŭ state europene nu dorm pentru momentŭ pe móle. In locŭ d'o grijă, ei au ḑece. Fără a vorbi aḑĭ de evenimentele aşteptate şi inevitabile carĭ vorŭ pricinui schimbărĭ notabile în relaţiunile Europei centrale, mai suntŭ şi continuele trămiterĭ de trupe la frontierele austro-ruse, carĭ trămiterĭ vorŭ sfîrşi prin a produce o complicaţiune. Grija cea mare este ceea ce acum se petrece în Orientŭ şi 'n micele state ale Balcanilorŭ.

Europa scie, ba chiar a suferitŭ pentru a sci, că insurecţiunile, rĕscóla, revoluţiunile şi schimbările periodice în acele ţinuturĭ nu prevestescŭ niciodată alta decâtŭ rĕu. Şi'n momentulŭ de faţă, ceea ce este acolo în Orientŭ nu-i lucru curatŭ. Óre furtuna va începe îndată? N'amŭ puté-o spune; adevĕrulŭ însĕ e că lucrurile nu mergŭ bine în partea aceea.

Aceeaşĭ agitaţiune, care a domnitŭ în Creta, începe acum în Macedonia. Comitetele oculte prepară şi acolo o mişcare revoluţionară. Nu Bulgarii, pare-se, suntŭ de astădată promotorii acestei mişcărĭ, ci Grecii.

De câtă-va vreme, perchisiţiunĭ şi arestărĭ s'au făcutŭ în diferitele oraşe şi sate ale Macedoniei, şi tóte persónele arestate suntŭ Grecĭ, anume profesorĭ, negustorĭ, ba chiar şi popĭ.

Acum câte-va sĕptĕmânĭ, vicarulŭ metropolitului grecŭ dela Castoria a fost arestatŭ şi închisŭ într'o cameră a palatului guvernatorului, — ceea ce este în contra privilegielorŭ bisericei grecescĭ, căcĭ guvernulŭ turcŭ nu póte aresta directŭ pe eclesiasticĭ. Patriarchulŭ din Constantinopolŭ îi închide numai décă e casŭ de urmărire în contră-le.

Sultanulŭ, care e ţinutŭ în curentŭ cu ceea ce se numesce c o n s p i r a ţ i u n e a g r e c é s c ă în Macedonia, a ordonatŭ fără anchetă a fi destituitŭ prin telegramă metropolitulŭ dela Serrès (Macedonia).

In Rumelia orientală şi în Bulgaria, lucrulŭ éraşĭ nu e curatŭ. De geaba guvernulŭ din Sofia afirmă contrarŭ: sunt e m i s a r ĭ s t r e i n ĭ c a r ĭ a g i t ă p o p o r u l ŭ în c o n t r a p r i n c i p e l u i F e r d i n a n d. Scrierĭ sediţióse au fost rĕspândite prin casărmĭ, proclamaţiunĭ revoluţionare au fostŭ afişate în deosebite oraşe ale celorŭ două provincii; într'ênsele se îndémnă poporulŭ a goni „pe principele streinŭ, nemţŭ, catolicŭ, care a venitŭ în Bulgaria pentru ruina şi destrucţiunea ţĕrei.“

Esistă agitaţiune şi în România; ba chiar este mişcare însurecţională. Care e causa, care'i ţinta acestei mişcărĭ? ce cerŭ cei resculaţĭ? Nimenĭ nu scie, nicĭ chiar Românii. Depeşĭ diplomatice, sosite din Bucurescĭ, spunŭ că unŭ misterŭ neînţelesŭ învĕlue mişcarea. Ea a isbucnitŭ deodată, dér a trebuitŭ sĕ fiă preparată de multă vreme; este şi rĕmâne de nepriceputŭ. Ea nu se póte esplica decâtŭ prin ipotesa, că a fostŭ provocată din afară.

Şi de óre-ce, pentru tóte mişcările din Orientŭ, ajungemŭ totŭ la acéstă conclusiune, suntemŭ reduşĭ a n e î n t r e b a c e î n s e m n é z ă u r m ă t o r u l ŭ f a p t ŭ, n e î n s e m n a t ŭ, care a fostŭ raportatŭ de representanţii mai multorŭ puterĭ marĭ guvernelorŭ respective? Écă faptulŭ:

D u p ă s p u s e l e a c e s t o r ŭ r a p ó r t e, p o l i ţ i a d i n C o n s t a n t i n o p o l ŭ a r o b s e r v a d e c â t e - v a ḑ i l e c u m a r e a t e n ţ i u n e m i ş c ă r i l e p e l e r i n i l o r ŭ (unŭ felŭ de hagii şi călugărĭ) r u ş ĭ, carĭ, l a a c é s t ă e p o c ă a a n u l u i, s o s e s c ŭ î n n u m é r ŭ m a r e p e ţ ĕ r m u r i l e B o s f o r u l u i, d u c ê n d u - s e l a I e r u s a l i m ŭ. Aceştĭ pelerinĭ nu mergŭ, ḑice-se, la Locurile-Sfinte, ci, din contră, după ce au conăcitŭ la metochurile rusescĭ din Constantinopole, îşĭ schimbă hainele lorŭ de călugărĭ séu de ţĕranĭ şi se îmbracă cu alte haine. Pe urmă, cu drumulŭ de ferŭ spre Adrianopole, se ducŭ în Rumelia orientală şi la muntele Rodope.

Guvernulŭ turcŭ se teme, ca nu cumva aceştĭ pelerinĭ fórte curioşĭ sĕ nu'i pricinuéscă marĭ neajunsurĭ. Deşteptatŭ de ceea ce scie, îngrijatŭ de ceea ce nu scie, elŭ s'a hotărîtŭ sĕ ia mĕsurile necesare.

Mişcarea ţĕranilorŭ în România şi agenţii ungurĭ denunţătorĭ.

„Independance Belge“ scrie despre mişcarea ţĕranilorŭ in România următórele nostimade:

Vestile ce ne sosescŭ asupra mişcărei insurecţionale a ţĕranilorŭ din România suntŭ de îngrijatŭ.

Unulŭ din corespondenţii noştri din Viena ne scrie relativŭ la acésta, că mişcarea începe sĕ turbure populaţiunile române din Austro-Ungaria. După scirĭ primite din Braşovŭ în Transilvavia, şi din Cernăuţĭ în Bucovina, emisarĭ românĭ ar fi apărutŭ în aceste două provincii austro-ungare ca sĕ escite pe Românĭ la revoltă. Se adauge, că prefectulŭ austriacŭ dela Cernăuţĭ, baronulŭ Pino, fostŭ ministru de comerţŭ, arŭ fi cerutŭ numai decâtŭ ajutóre ca sĕ fiă gata pentru orĭ-ce întêmplare. Ér guvernulŭ ungurescŭ a trămisŭ trupe în mai multe puncte ale graniţei Transilvaniei.

După telegrame private primite la Viena, numĕrulŭ ţĕranilorŭ românĭ rĕsculaţĭ s'ar ridica la 80,000, şi trupele ar fi în neputinţă sĕ reprime mişcarea. Mĕsurile luate în Austro-Ungaria n'ar fi decĭ fără de nicĭ unŭ folosŭ.

Las'că fóia belgiană le scrie acestea când mişcarea e de totpotolită, dér mai are şi nenorocirea de a fi păcălită de cine scie ce agentŭ denunţătorŭ ungurescŭ, care trăesce din meseria de a înegri şi de a calumnia pe Nemaghiarĭ. De ce nu spune guvernulŭ ungurescŭ care se folosesce de asemenea agenţĭ denunţătorĭ ca sĕ'şĭ motiveze persecuţiunile şi impilările ce le suferŭ din parte'i naţionalităţile nemaghiare, de ce, ḑicemŭ nu spune carĭ suntŭ acei emisarĭ, câţĭ suntŭ, unde s'au prinsŭ? Prin astfelŭ de nedemne manopere speră guvernulŭ ungurescŭ sĕ'şĭ mai spele uriciunea faptelorŭ sale?

Sistemulŭ de guvernare ungurescŭ e multŭ pré deochiatŭ, decâtŭ sĕ mai pótă amăgì lumea, care e deplinŭ luminată asupra stărilorŭ dela noi.

SCIRILE ḐILEI.

Din C a r a n s e b e ş ŭ se telegrafiază o scire îngrijitóre despre starea sănĕtăţii d-lui generalŭ T r a i a n ŭ D o d a. Intorcêndu-se acasă din cancelaria comunităţii de avere a grăniţerilorŭ, avù fără de veste unŭ atacŭ de apoplexiă; se ḑice că starea lui inspiră îngrijirĭ.

Dorimŭ din inimă bravului generalŭ şi Românŭ câtŭ mai grabnică însănĕtoşare şi Dumneḑeu sĕ-lŭ ţină în viéţă spre bucuria nóstră a tuturora.

* * *

Cu ocasiunea înaintărilorŭ de Maiu, au fostŭ î n a i n t a ţ ĭ la gradulŭ de c ă p i t a n ĭ cl. I. căpitanulŭ cl. II. Paulŭ S m e u, supracompletŭ în reg. 51 de inf.; la statulŭ majorŭ generalŭ, la gradulŭ de c ă p i t a n ŭ cl. II: locotenenţii Ioanŭ B o g d a n ŭ şi Simeonŭ B l a ş i u în reg. 64 de inf.; la gradulŭ de l o c o t e n e n t - c o m p t a b i l ŭ: sublocotenentulŭ-comptabilŭ Michailŭ P u ş c a ş ŭ la

divisionulŭ de bateriă grea Nr. 24; practicantŭ în ramura funcționarilorŭ militarĭ la aprovisionare: sublocotenentulŭ în reservă Petru Farcașŭ lui Simionŭ alŭ Safti din reg. 63 de inf. la magazinulŭ militarŭ de aprovisionare în Alba-Iulia.

***

Suntŭ transferațĭ: capelanulŭ militarŭ cl. I Dumitru Popŭ din cerculŭ militarŭ alŭ Sibiiului în cerculŭ militarŭ Seraievo; capelanulŭ militarŭ cl. II Gustavŭ Baloșiu din cerculŭ militarŭ Seraievo în cerculŭ militarŭ alŭ Sibiiului.

***

Cetimŭ în „Kolozsvar“ dela 27 Aprilie: „Preotulŭ românŭ gr. or. Ioanŭ Munteanu din Baraczháza a datŭ jalbă la Consistoriulŭ episcopescŭ gr. or. din Aradŭ, plângêndu-se grozavŭ contra colegului seŭ Iosifŭ Radnianciu (póte Rădniceanu?) din St. Andreiu-timișianŭ, din causă că acesta cutéză a-i trămite lui, ca directorŭ școlarŭ, scrisorile adresate unguresce. După părerea lui Munteanu, acésta n'are dreptŭ s'o facă un preotŭ nicĭ atuncĭ, când pe scrisóre stă scrisŭ „ca afacere școlară scutită de porto“, ba chiar și cuvintele acestea ar fi datorŭ sĕ le scrie românesce. Consistoriulŭ episcopescŭ din Aradŭ a datŭ în urma acésta strictă ordinațiune oficiului protopopescŭ din Timișóra, ca sĕ ordóne cercetare disciplinară contra preotului maghiaronŭ din St.-Andreiu-timișianŭ, poruncindu-i totodată protopopului, ca pe preotulŭ pĕcătosŭ sĕ-lŭ provóce a se îndrepta și despre resultatŭ sĕ-i raporteze repede“. Scirea acésta o reproduce și „Ellenzék“ sub titlulŭ „Preotŭ daco-românŭ“.

Décă totŭ faptulŭ e adevĕratŭ și décă așa a făcutŭ consistoriulŭ din Aradŭ, atuncĭ ilŭ felicitămŭ și'i dicemŭ: înainte pe calea acésta și Dumnedeu sĕ-i ajute!

***

Ministrulŭ ungurescŭ de comerțŭ va trămite în curêndŭ pe consiliarulŭ ministerialŭ St. Liptay, ca sĕ studieze raporturile comerciale de prin părțile sudice ale Ardealului.

***

Precum se scrie din Sebeșŭ diarului „Sieb. Deutsch. Tgbltt“, proprietarii românĭ au ținutŭ o adunare, în care au subscrisŭ o declarațiune ce cuprinde urgenta dorință, d'a nu se face comasarea și d'a se șterge acéstă cestiune odată pentru totdéuna. Se vorbesce că și Sașĭ în mare numĕrŭ au subscrisŭ acestŭ actŭ și că adunarea a hotărîtŭ a trimite o deputațiune la Maiestatea Sa, cu rugare d'a face sĕ se țină sémă de dorința unei marĭ părțĭ a proprietarilorŭ.

***

Ministrulŭ ungurescŭ de comunicațiune a datŭ viceșpanului Thalmann înoă pe unŭ anŭ concesiune d'a face lucrările pregătitóre pentru căile ferate locale dela Vințulŭ de josŭ pe la Sibiiu la Făgărașŭ, precum și dela Sibiiu la Rĕșinarĭ și la Cisnădiă.

***

Têrgulŭ de țéră se va ține în Lugoșŭ, comit. Carașŭ-Severinŭ, în 11, 12 și 13 Maiu n., adecă Vinerĭ, Sâmbătă și Duminecă după Pascile nóstre.

***

Dr. Wilhelm Milassin intentă procesŭ de pressă contra lui Stefan Balogh din Sepsi-Sângeorgĭ pentru unŭ articulŭ ofensătorŭ, apărutŭ într'o fóiă unguréscă. Tribunalulŭ decise însĕ suspendarea afacerei. Dr. Milassin cerù anularea acestei decisiunĭ și Curia avisă tribunalulŭ sĕ'șĭ formuleze în scrisŭ hotărîrea sa și în intervalŭ de 8 dile sĕ o presinte Curiei.

***

In Sebeșŭ bântue pojarulŭ, ér în Petrifalĕu bântue vĕrsatulŭ mare (bubatulŭ), de care au și muritŭ douĕ persóne.

***

Episcopulŭ de Gibraltarŭ a fostŭ în dilele trecute în Bucurescĭ, ca sĕ inspecteze lucrările misionarilorŭ englezĭ însărcinațĭ cu convertirea tinerilorŭ evrei din capitala României. Episcopulŭ a plecatŭ sĕ visiteze și celelalte orașe din Orientŭ pe unde suntŭ asemenea misionarĭ, spune „Democrația“.

„Generalulŭ valahŭ pe banca acusațilorŭ.“

Sub titlulŭ acesta scrie „Ellenzék“ dela 28 Aprilie următórele:

Traianŭ Doda, acestŭ bĕtrânŭ și neastêmpĕratŭ calŭ de bătaiă, a încălecatŭ acum pe unŭ astfelŭ de calŭ, care de bună sémă ilŭ va trânti. S'a făcutŭ agitatorŭ și acum agită contra maghiarimei pe calea pressei.

Procuratura reg. a acusatŭ pe bĕtrânulŭ ingratŭ pentru agitare. Acusa între altele cuprinde următórele: Declarația în întregŭ cuprinsulŭ sĕu, pe lângă aceea, că e scrisă peste totŭ în spiritŭ nepatrioticŭ, țintesce hotărîtŭ la ațîțarea urei contra națiunei maghiare, mai vêrtosŭ în pasagiulŭ unde dice, că poporulŭ românŭ prin forță și uneltirĭ a fostŭ scosŭ din tóte posițiele luptei constituționale, că „ne pregătimŭ la o luptă mare și ostenicióśă, și astădĭ nu mai e vorba despre unŭ locŭ și votisare, ci e pusă în jocŭ onórea națională a poporului românŭ.“

Fără îndoélă, că acestea cuprindŭ o astfeliu de acusațiune contra națiunei maghiare, care e de natură a deștepta în poporulŭ românŭ ură contra ei.

Dilele acestea se va ține la Aradŭ pertractarea contra eroului generalŭ, și atuncĭ de bună-sémă îi vorŭ arăta d-lui Doda, că: până aicĭ și mai departe nu.

Inainte numai pe calea apucată, d-lorŭ agitatorĭ ungurĭ!

Sub titlulŭ de *„Carol Eötvös și Traianŭ Doda,“* guvernamentalulŭ *„Aradi Közlöny“* publică următórele:

Nenorocita politică de naționalitățĭ a lui Ludovic Mocsáry începe a se furișa și în sinulŭ oposiției kossuthiste din dieta maghiară. Acelŭ rolŭ odiosŭ și compătimitorŭ, pe care 'l-a jucatŭ nu de multŭ Mocsáry — cu încuragiarea oposiției — față de naționalitățĭ, începe a seduce pe unulŭ dintre conducĕtorii oposiției extreme. Precum cetimŭ cu mare surprindere în diarele din Budapesta, Carol Eötvös, unulŭ dintre conducĕtorii cei mai activĭ ai oposiției extreme, a primitŭ apĕrarea daco-românului generalŭ Traianŭ Doda.

Pertractarea finală va fi în 14 Iunie aicĭ în Aradŭ și atuncĭ va judeca curtea cu jurațĭ asupra generalului agitatorŭ. Noi Aradanii suntemŭ pușĭ prin urmare în posiția de a asista la o scenă splendidă.

De o parte va sta generalulŭ Traianŭ Doda, de altă parte Carol Eötvös, acestŭ patriotŭ și leader pururea sdrobitorŭ, care va apĕra „onórea națiunii române“ deodată cu libertatea lui Traianŭ Doda, probabilŭ în contra „absolutismului maghiarŭ“... Scenă admirabilă.

In tótă afacerea mai originalŭ e, că „Egyetértés“ nu vede în ea nimicŭ de reprobatŭ și unŭ altŭ diarŭ se mărginesce a observa, că Carol Eötvös de astădată se pregătesce a face enunciațiunĭ importante asupra cestiunii naționalităților ŭ“.

Intêmplărĭ diferite.

Jude și jurațĭ hoțĭ. Judele din Hesmașŭ (Hagymas din Turda-Ariesŭ, din Bihorŭ orĭ din Vesprimŭ?) a fostŭ arestatŭ împreună cu doi jurațĭ, bănuițĭ fiindŭ ca partașĭ la unŭ furtŭ prin spargere comisŭ la d-na Kozma Gyura, căreia i-au furatŭ 4115 fl., ce'i avea ascunșĭ sub podinile din casă.

Călcațĭ de trenŭ. In 24 Aprilie n. la gara din Simeria, pe când se lucra la arangiarea vagónelorŭ, doi copii din nebăgare de sémă se aflau pe șinĭ tocmai când o parte din vagóne fuseseră pornite în direcțiunea, în care se aflau copii. Observândŭ acésta funcționarulŭ dela calea ferată Ludovicŭ Ruszka, se aruncă în momentulŭ estremŭ asupra copiilorŭ, pentru ca sĕ-i mântuéscă. Pe copii i-a mântuitŭ întru câtŭ scăpară de mórte, dér amêndoi strivițĭ la brațulŭ stêngŭ. Ruszka însĕ, peste care au trecutŭ 13 vagóne, muri.

Focŭ. In nóptea de 24 spre 25 Aprilie a arsŭ în comuna Feldióra de lângă Brașovŭ coperișulŭ unui grajdŭ de cai, c aparține casarmei de husarĭ. Cercetarea a doveditŭ, că foculŭ a fostŭ pusŭ din partea unuia dintre husarii aflătorĭ acolo. Caii însĕ fură mântuițĭ, așa că, fiindŭ și grajdulŭ asiguratŭ, paguba e fórte neînsĕmnată.

Tisza rege. Că ministrulŭ ungurescŭ Tisza are sĕ fiă rege, o spune unŭ nebunŭ din Oradea-mare, care în dilele trecute striga în gura mare către cei adunațĭ înprejurulŭ lui: „Ómenĭ bunĭ! Duceți-vĕ în piéța mică sĕ-lŭ audițĭ pe Tisza vorbindŭ de pe o tribună înaltă și proclamândŭ independența Ungariei. Elŭ va fi regele nostru. Trăéscă regele nostru Tisza!“ Ministrulŭ Tisza îșĭ va fi frecândŭ mânile de bucuriă, audindu-se proclamatŭ rege de către — nebunĭ.

Furtună. La 26 Aprilie s'a descărcatŭ asupra Bistriței și împrejurimei o furtună cu grindină, care a pricinuitŭ marĭ stricăciunĭ pomilorŭ și viilorŭ, mai alesŭ celorŭ din Beșineu. — La Oradea-mare și în înprejurime furtuna a duratŭ o oră cu o violență nespusă, pricinuindŭ stricăciunĭ edificiilorŭ și viilorŭ. După ce s'a potolitŭ orcanulŭ a cădutŭ o plóiă mare cu grindină. — In Aradŭ de asemenea a pricinuitŭ orcanulŭ stricăciunĭ marĭ la pomĭ și la edificiĭ. La edificiulŭ școlarŭ orășenescŭ, ce se zidesce acum pe țĕrmulŭ Mureșului, s'au dĕrîmatŭ câteva părțĭ din zidŭ cu stelagiurĭ cu totŭ, rănindu-se greu șése lucrătorĭ.

Nenorocire. In cariera de pétră din Baciu, lângă Clușiu, s'a dĕrîmatŭ nisce pămêntŭ peste lucrătorii Mitru Marcu și Vasilie Pascuiu. Celŭ dintêiu a muritŭ, ér celŭ d'alŭ doilea a fostŭ transportatŭ greu rănitŭ la spitalŭ.

Producțiunea Sodalilorŭ românĭ din Brașovŭ.

Producțiunea și petrecerea colegială arangiată de „societatea sodalilorŭ românĭ“ din Brașovŭ împreunată cu cântărĭ și declamațiunĭ executate de membrii societății pe lângă orchestra capelei militare a r. reg. Nr. 2 Alexandru de infanteriă, se va ține Lunĭ în 25 Aprilie 1888, a doua di de Pascĭ în sala hotelului „Nr. 1“ la 8 óre séra. După producțiune urméză danțŭ. Intrarea de persónă 1 fl. — Domnișórele 50 cr. și pe Galeriă 50 cr. v. a. Bilete se potŭ căpĕta la cassă, la D. D. Eremias, la Librăria D-lui Nicolae Ciurcu și la Casina română. Comitetulŭ „Societății Sodalilorŭ Românĭ.“

Programa producțiunei: 1. Potpouri româneseŭ,“ musica militară. 2. „De-așŭ fi iubit'o,“ [comp. de N. Popovicĭ], corulŭ sodalilorŭ. 3. „Declamațiune“ [poesiă de I. Lĕpădatŭ], I. Em. Bobancu. 4. „Hora Transilvaniei“ [de Kraus], musica militară. 5. „Declamațiune“ [poesiă de V. Alexandri], I. Goga. 6. „Coróna Moldovei“ [comp. de N. Popovicĭ] corulŭ sodalilorŭ. 7. „Declamațiune“ [poesiă de V. Alexandri], C. Lascar. „Unde ești,“ musica militară. 9. „Declamațiune“ [dialogŭ trad. după

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2)

Din viéța și scrierile lui Nicolau Lenau.

După isvóre străine.

I.

Nicolau (poetulŭ) era acum de 9 anĭ, n privința spirituală fórte desvoltatŭ. Cu deosebire era înclinatŭ spre musică. Elŭ nutria mare simpatiă față de magistrulŭ sĕu Godenberg, din Friaulŭ, ce cânta minunatŭ cu ghitară. Dela acesta învĕță Lenau a cânta cu violina, ghitara și fluerulŭ, și cânta de te fermeca. Cu Godenberg dimpreună umbla elŭ de multe orĭ sĕ prindă păsĕrĭ, ceea ce mai în urmă i-se prefăcù în adevĕrată patimă, devenindŭ unŭ celebru păsĕrarŭ. Elŭ manifesta sentimente religióse estraordinare, ér rugăciunile lui de diminéța și séra și-le făcea cu atâta pietate, încâtŭ pĕtrundea adêncŭ nu numai pe frații sĕi și pe servitorĭ, ci chiar și părinților ŭ sĕi le storcea lacrĕmĭ.

Lenau îșĭ începù studiile în 1812 la gimnasiulŭ piaristŭ din Pesta, unde până la 1815 finì cele trei clase inferióre. Dér tatălŭ sĕu mașterŭ neavêndŭ clientelă în Pesta, ér averea mamei sale scădêndŭ din ce în ce, după multe chibzuințe se mutară în Tocaiu unde locuitorii simțiau lipsa unui medicŭ. Regiunea și frumsețea locurilorŭ esarcitară o influință binefăcĕtóre asupra lui Lenau.

Intr'aceea moșulŭ sĕu făcù érășĭ mami-si propunerea, ca sĕ i-lŭ dea lui pe Nicolau, dér iubitórea mamă nicĭ acum nu se'nvoi, ci pentru-ca sĕ nu'șĭ întrerupă elŭ studiile, până când bărbatulŭ sĕu petrecea în Tocaiu, ea se duse cu băetulŭ în Pesta.

Târdiu. în tómna an. 1817, Lenau dimpreună cu mamă-sa și cu cei cincĭ frațĭ ai sĕi se retrase în locuința lorŭ cea veche, care odinióră probabilŭ că servea de capelă, după cum mărturisesce o efigiă sfântă aședată deasupra porții. O mare deosebire vedea Lenau între regiunea dela Tocaiu și cea de aicĭ, precum și între starea lorŭ materială de acolo și cea din Buda. Deși o soră a sa era deja mărișóră, încâtŭ putea fi de ajutorŭ mame-si, totușĭ acésta abia cu mare necazŭ putea sĕ câștige atâta, câtŭ cu acea sumuliță de banĭ ce-i trimetea bărbatu-sĕu din Tocaiu și cu ceea ce ea putea sĕ câștige cu lucrulŭ mânilorŭ sale, sĕ'șĭ pótă susține familia. Acéstă repede și mare schimbare influință așa de tare asupra lui Lenau, încâtŭ ilŭ cuprinse o astfelŭ de seriositate hotărîtă. ce rare-orĭ se póte întâlni în viéța tinerilorŭ. Elŭ îșĭ continuă studiile cu diligință și statornicià de fierŭ la gimnasiulŭ din Buda, culegêndŭ fructulŭ ostenelelorŭ în modŭ strălucitŭ.

Starea materială a familiei sale da totŭ mai înderĕtŭ, așa încâtŭ iubirea de mamă trebuia sĕ se lupte cu miseria cea mai mare, celŭ mai periculosŭ dușmanŭ alŭ omului. Lenau vĕdêndŭ că pre lângă tótă sirguința mamei sale abia le este asigurată esistența de tóte dilele și temêndu-se ca nu cumva ostenelele ei, causate în mare parte pentru grija ce-o avea de elŭ, sĕ'i facă rĕu, după rugăciunĭ fierbințĭ o induplecă sĕ'lŭ lase sĕ mérgă la moșii sĕi, carĭ ilŭ așteptau cu mare bucuriă. Indată ce'i încunosciință pe aceștia despre mergerea sa la ei. îi trămiseră unŭ omŭ încredutŭ alŭ lorŭ, care la an. 1818 ilŭ duse dimpreună cu o soră a sa la Stacheraub, unde moșulŭ sĕu funcțiuna ca generalŭ. Astfelŭ Lenau părăsi în etate de 16 anĭ casa părintéscă, de care ilŭ lega atâtea amintirĭ de-oparte fericitóre, de altă parte triste și durerόse.

II.

Ceea ce caracteriséză era tinerețelorŭ lui Lenau sĕu mai bine disŭ timpulŭ câtŭ l'a petrecutŭ cu studiile mai înalte este: setea după sciință, și încă sciință fundată într'unŭ ramŭ óre-care. Acésta n'o amintimŭ pentru-că doră ținta lui ar fi fostŭ câștigarea pânei de tóte dilele, ci mai multŭ pentru-ca sĕ vedemŭ și de aci nehotărîrea ce l'a stăpânitŭ în întrégă viéța lui. Elŭ n'a absolvatŭ nicĭ o facultate căcĭ îndată ce începea sĕ studieze la una, încă la începutŭ o părăsia și sĕ aplica la alta.

Lenau iubia multŭ filosofia, dér fiind-că era silitŭ sĕ urmeze cursulŭ filosoficŭ în Viena la ale cărui prelegerĭ elŭ nu afla nimicŭ după dorința sa, fiind-că elŭ dorea sĕ pĕtrundă în mo-

Chenier de Vêrgolicĭ], N. Ionescu și C. Decusară. 10. a) „Sub acéstă négră stâncă“ și b) „Haideți frațĭ“ [compuse de N. Popovicĭ], corulŭ sodalilorŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Budapesta, 1 Maiu. Comisiunea de incompatibilitate a camerei deputaților *a anulatŭ cu unanimitate de voturĭ mandatulŭ deputatului de Caransebeșŭ Mihailŭ Popovicĭ* și totodată a declaratŭ pe Popovicĭ pe timpŭ de treĭ anĭ ca neaptŭ de a mai fi alesŭ.

Eidtkuhnen, 1 Maiu. *Corpulŭ alŭ doilea de armată din Caucasŭ și divisiunea de infanteriă caucasică au fost strămutate la granița Austro-Ungariei.*

Parisŭ, 1 Maiu. Generalulŭ *Boulanger* a rĕspunsŭ printr'o scrisóre la articululŭ ḑiarului „*Nord*“ din Bruxella. Boulanger ḑice că nu póte protesta destulŭ de energicŭ în contra sentimentelorŭ ce i-se atribue. Dênsulŭ pune mare prețŭ pe aceea, de a declara înaintea Franciei și a Europei că celŭ ce îi atribue Franciei democratice gândurĭ agressive, o calumniază.

DIVERSE.

Durerea de dințĭ se vindecă în timpŭ scurtŭ, décă spălămŭ gura mai de multe-orĭ pe ḑi cu apă căldușă, în care s'a topitŭ mai nainte puțină tipsă (pétră acră, alaun), și totŭ în modulŭ acesta se tămăduescŭ și gingiile din care curge sânge. Este destulŭ de tare léculŭ, décă se iau 10 părțĭ de tipsă și 90 părțĭ de apă. Pudurĭ de dințĭ, adecă, dințĭ din carĭ au rĕmasŭ numai rădĕcinele în gură, décă causéză durere, durerea acésta se potolesce punĕndŭ pe podulŭ dintelui prafŭ de tipsă, însĕ cu ajutorulŭ unei pene de gâscă, orĭ alŭ unui lemnŭ mititelŭ, și la nicĭ unŭ casŭ sĕ nu se folosescă metalŭ, ér peste prafulŭ de tipsă punemŭ vată orĭ bumbacŭ, și'lŭ tescuimŭ bine între dințĭ. Tipsa se topesce încetŭ, și durerea încétă, de odată însĕ nu, ci trebue repetată procedura acésta mai de multe-orĭ.

Este bunŭ și priinciosŭ senĕtății somnulŭ de ḑi? Acésta e întrebarea cu care se ocupă fóia nemțéscă „Fundgrube,“ ḑicêndŭ privitorŭ la tema acésta următórele: „Se afirmă că somnulŭ de ḑi ar fi primejdiosŭ senĕtății, pentru-că produce apoplecsiă și alte bóle. Nu încape nicĭ o indoială, că afirmarea acésta e la locŭ; se refere însĕ numai la acelŭ soiu de ómenĭ, carĭ nu lucră nimica, nicĭ cu corpulŭ, nicĭ cu mintea, și nu facŭ nicĭ o mișcare. Și aci nu somnulŭ de ḑi e pricina bólelorŭ, ci modulŭ de viéță. Acela care ostenesce și muncesce, cu corpulŭ orĭ cu spiritulŭ, póte déră trage fără nicĭ o témă câte unŭ puiu de somnŭ după mâncare, căcĭ prin acésta i-se întăresce de nou puterile. Sĕ luămŭ esemplu dela animale, care după mâncare asemenea se culcă sĕ se odihnéscă și sĕ mistuéscă aceea ce au în stomacŭ.

Mortalitatea în Ungaria. Din raportulŭ statisticŭ alŭ biroului țĕrei aflămŭ, că dintre cele 56 cetățĭ marĭ europene cu mai bine de câte 100,000 de locuitorĭ, Budapesta ocupă loculŭ primŭ în privința mortalității. Așa în an. 1887 au muritŭ în Stuttgart dintre 1000 persóne abia 18, în Londra 19, în Berlinŭ 21, în Parisŭ 23, în Petersburgŭ 26, ér în Budapesta 32. In 1886 au muritŭ în Budapesta din 1000 persóne 39. In Brașovŭ au muritŭ în 1887 abia 26 persóne din 1000, în Dobriținŭ 29, în Aradŭ 31, în Timișóra 33, în Clușiu 35, în Pojunŭ 37, în Oradea mare 39, în Bichiș-Ciaba 48.

Laptele care se întinde. Adeseorĭ aflămŭ, că laptele dela vacĭ se întinde întocmai ca vinulŭ celŭ stricatŭ. Multŭ timpŭ nu s'a sciutŭ cauza de unde provine morbulŭ acesta, cu atâtŭ mai puținŭ modulŭ prin care sĕ se vindece prin urmare părerea tuturora s'a îndreptatŭ într'acolo: că vaca nu e sănĕtósă, orĭ construcțiunea ei nu e bună. In fine cetimŭ într'o fóiă din Germania, cum morbulŭ acesta totdéuna numai acolo s'a arĕtatŭ, unde vacile s'au hrănitŭ în tóte ḑilele regulatŭ cu tĕrițe socotindŭ 4—5 funțĭ la ḑi pe unŭ capŭ. Unŭ economŭ germanŭ din Elveția așa a descoperitŭ acésta, că dela vacile, carĭ au datŭ lapte de acesta, adecă carĭ au suferitŭ de acestŭ morbŭ, din nutrețŭ a delăturatŭ mai întâiu trifoiulŭ, după acea fênulŭ apoi pe rêndŭ tóte soiurile ca 8—10 ḑile. Când a detrasŭ tĕrițele, în ḑiua a 5-a laptele a încetatŭ de a se mai întinde prefăcêndu-se unŭ fluidŭ subțire naturalŭ. De aicĭ urméză, că trebue se ținemŭ regulă și la hrănirea vacilorŭ cu tĕrițe, adecă în proporțiune cu celelalte nutrețe.

Pentru económele nóstre. In Englitera s'a ținutŭ o exposiția de ouĕ conservate. Primulŭ premiu s'a datŭ pentru ouĕ păstrate cu vîrfulŭ în josŭ în tĕrițe fórte fine. Ouĕle acestea aveau unŭ gustŭ próspĕtŭ și plăcutŭ, cu albușulŭ fără nicĭ unŭ mirosŭ și întru tóte asemenea cu cele próspete, deși erau conservate de cincĭ lunĭ. Alŭ doilea premiu s'a datŭ pentru ouĕ ceruite și unse cu uleiu, conservate în sare, alŭ treilea premiu pentru ouĕ unse cu sĕu și păstrate în varŭ stinsŭ fără nicĭ o atingere cu aerulŭ.

Monarchulŭ și actorulŭ. Vinerea trecută după améḑĭ, piața lui Franciscŭ din Viena era plină de lume când Monarchulŭ nostru sosi în trăsură deschisă, cu unŭ adjutantŭ lângă dênsulŭ. Monarchulŭ se ducea sĕ viziteze unŭ stabilimentŭ publicŭ. Soldații presentară arma. musica intonă imnulŭ poporalŭ și publiculŭ se formă în două șirurĭ ca sĕ lase locŭ trăsurii imperiale. Deodată se produse unŭ sgomotŭ deosebitŭ, care atrase atențiunea tuturorŭ precum și a Monarchului. Unii strigau: prindeți'lŭ! alții, credêndŭ că e focŭ, începură sĕ se învêrtéscă spre a vedé de unde vine fumulŭ. Monarchulŭ ordonă visitiului sĕ se opréscă și cerŭ sĕ i se spue causa gălăgiei. Unŭ oficerŭ superiorŭ s'a apropiatŭ de elŭ și i-a comunicatŭ, că unŭ bietŭ omŭ voise sĕ 'i dea o suplică, ér agenții polițienescĭ 'l-au luatŭ pe susŭ, 'l-au ghiontitŭ și 'l-au dusŭ la arestŭ. Suveranulŭ a ordonatŭ polițiștilorŭ sĕ 'lŭ libereze cerêndŭ totodată sĕ 'i se aducă suplica, ceea ce s'a și făcutŭ. Omulŭ sĕ numia Francisc Braunstein, era actorŭ de meseriă și avea 7 copii și o femeiă. Monarchulŭ s'a dusŭ cu suplica ér a doua ḑi a trimisŭ actorului 500 fl. ca ajutorŭ, făgăduindu-i încă și o bună subvenția până va găsi unŭ locŭ. Actorulŭ nu mâncase de vre-o patru ḑile și cum primi banii, căḑŭ în drumŭ lihnitŭ ce era. Din drumŭ fŭ luatŭ și dus la spitalŭ, ér banii s'au trimisŭ femeii și copiilorŭ luĭ.

ULTIME SCIRĬ.

In Tulusa s'au întêmplatŭ în 29 Aprilie din nou manifestațiunĭ pentru generalulŭ Bonlanger. Au fost arestațĭ ḑece inșĭ.

In séra aceleiașĭ ḑile s'au întêmplatŭ marĭ turburărĭ în Tulusa. Tinerimea bulangistă din suburbiu s'a dusŭ înaintea localului studenților spre a demonstra. Din ferestrele localului, unde se aflau 300 de studențĭ, s'au datŭ patru focurĭ de revolverŭ, dér nimenĭ n'a fostŭ rănitŭ. Se născu o încăierare pe stradă și au trebuitŭ sĕ intervină gendarmii, poliția și trupele spre a restabili ordinea. Unŭ agentŭ de poliță, unŭ studentŭ și unŭ gendarmŭ au fostŭ rănițĭ. In sînulŭ poporațiunei domnesce mare iritațiune.

Ḑiarului „Pester Lloyd“ i-se telegrafiază din Bucurescĭ, că acolo se agitéză în cercurile slave(?) pentru formarea unei reuniunĭ generale slave, care sĕ fiă pusă sub protectoratulŭ ambasadorului rusescŭ Hitrovo.

In Viena s'au întrunitŭ ministrii într'unŭ consiliu comunŭ, cu scopŭ de a stabili bugetulŭ comunŭ și proiectele de lege ce au sĕ se presinte delegațiunilorŭ viitóre.

Rectificare. La scirile polițienescĭ din numĕrulŭ de erĭ alŭ fóiei nóstre, aliniatulŭ ultimŭ, este a se ceti: Cu ocasiunea têrgului de Vinerea trecută, în locŭ de: erĭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 17 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.58	Vênd.	8.60
Argintŭ românescŭ .	„	8.52	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	103.50	„	104.50
Discontulŭ		6½—8% pe anŭ.		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 30 Aprilie st. n 1888.

Renta de aurŭ 4%	98.—
Renta de hârtiă 5%	86.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	105.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	96.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ terate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.50
Bonurĭ rurale ungare	114.90
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.
Bonurĭ rurale Transilvane	103.45
Bonurĭ croato-slavone	103.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.02½

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

dulŭ celŭ mai perfectŭ în arcanele scințeĭ lumei și ale sufletului omenescŭ, ci întêmpina numai o formă sarbedă și neatrăgĕtóre, ce culmina în principiulŭ „jurare in verba magistri“, de aceea în curêndŭ se disgustă.

La an. 1819 înainte de Octomvre ajunse în Viena unde-și luă cartierulŭ la unŭ amicŭ alŭ moșului sĕu ce ocupa oficiulŭ de consiliarŭ la curte. Aicĭ își continuă studiile, dér cu succesŭ nu prea îmbucurătorŭ, deoparte pentru-că regulamentulŭ instrucțiunii vieneze era cu totulŭ deosebitŭ de celŭ din Buda, de altă parte findcă frumoșii ochĭ ai domnișórei casei îlŭ robiră mai multŭ decâtŭ cărțile scientifice, din care pricină moșulŭ sĕu 'i schimbă locuința.

Pătimașulŭ tînĕrŭ nu era nicĭ decât o aparițiune de rêndŭ în mijloculŭ colegilorŭ sĕi. E interesantŭ ce ne istorisesce unulŭ dintre aceștia despre elŭ: Era târḑiu în tómna anului 1819, când Niembsch celŭ deja trecutŭ de 16 anĭ ședea într'o bancă, — față în față cu mine — aprópe de ușa salei întunecóse și neprietinóse, în care ni se făceau lecțiile cursului primŭ de filosofiă. Totŭ în aceeașĭ bancă ședeau doi tinerĭ unguri, unulŭ baronŭ, celălaltŭ nobilŭ. Intr'o după ameaḑă am vĕḑut pe Niembsch agitatŭ la estremŭ, cu aspectulŭ unei figurĭ mórte, cu pĕrulŭ sĕu brunŭ și des în disordine. Elŭ sta la loculŭ sĕu, într'o mână ținêndŭ cuțitașulŭ cu care elŭ însușĭ își fabrica penele de scrisŭ, gata de-a primi lupta cu cei doi conscolarĭ ungurĭ. Deși loculŭ era strêmtŭ, deși armele erau slabe și micĭ (penițele), totușĭ ei începură lupta împreunată cu órecare periculŭ. Se împungeau unulŭ pa altulŭ, întărâtațĭ fiindŭ și de ceilalțĭ.

Niembsch rotindu-șĭ odată în modŭ sĕlbaticŭ ochii sĕi întunecațĭ, se așeḑă liniștitŭ josŭ folosindu-șĭ cu multă dibăciă penițelulŭ, așa încâtŭ, deși din brațulŭ sĕu résărea câte unŭ picurŭ de sânge, cu tóte acestea elŭ nu se lăsă învinsŭ până când inimicii sĕi nu depuseră armele. Niembsch se însoția numai cu conscolarĭ mai vêrstnicĭ ca elŭ, ér în anulŭ din urmă era retrasŭ cu totulŭ. Imĭ aducŭ aminte cu siguritate, că elŭ nu studia la facultate pentru vr'o profesiune, cum făceamŭ noi, ci numai din punctŭ de vedere alŭ sciinții, din care causă încă dela începutŭ apărŭ în mijloculŭ nostru numai ca unŭ óspe, care se ocupă numai cu aceea ce-i place lui, nevrêndŭ sĕ scie nimicŭ de altceva.“

Mamă-sa, ale cărei gândurĭ erau pururea la elŭ, pentru ca sĕ-lŭ aibă mai apróape de dênsa în Septemvre 1819 se mută dimpreună cu bărbatu-sĕu în Pojunŭ, deși acesta nu avea prospecte de clientelă. In neajunsurile sale însĕ iubitórea mamă se mângăia cu scrisorile ce i le scria și trimitea fiiulŭ sĕu. Intre altele e semnificativă o scrisóre din Iuniu 1821, ce i-o scrise Lenau după depunerea cu succesŭ a esamenului:

„Iubită mamă! Grigile ce mi le inspiră tristețea înăbușescŭ în mine orĭ și ce sociabilitate, spre care de-altcum așŭ fi aplicatŭ. Dér sĕ nu credĭ întristata mea maică aceea, că supĕrarea ucigĕtóre îmĭ va nimici tótă puterea, nu! Curățenia sufletului și iubirea de mamă nicĭdecum nu potŭ da cursŭ liberŭ negrelorŭ gândurĭ.“

Astfelŭ era disposiția sufletéscă a lui Lenau la etatea de 19 anĭ. Visitele ce le făcea elŭ mamei sale în Pojonŭ îĭ procurau acesteia adevĕrate ḑile de sĕrbătóre, ea dorea așa de multŭ sĕ aibă pe fiulŭ sĕu lângă sine, ceea ce nu peste multŭ sĕ și întêmplă. Și anume Lenau petrecea vacanțele la moșii sĕi în Stockeraub, unde viéța monotonă și ordinea strictă din casă nu'i pré conveneau. La acestea mai contribui și împrejurarea, că elŭ voia sĕ absolveze studiele juridice în Pojunŭ, ér moșu-sĕ nu voia sĕ scie nimicŭ despre acésta. Din astă causă înputările între ei deveniră ḑilnice. Intr'o ḑi frumósă, Lenau făcŭ pe păsĕrarulŭ, reîntorcêndu-se acasă plinŭ de tină și murdarŭ, intră în odaia bunicei sale cu aerulŭ unui adevĕratŭ erou. Bunică-sa care ținea fórte multŭ la curățeniă vĕḑêndu-lŭ în astfelŭ de stare, cu fața aprinsă de mâniă se ridică de pe canapea și strigă cătră elŭ în modŭ batjocuritorŭ: „prostule, murdarule.“ Vorbele acestea au fostŭ deajunsŭ lui Lenau ca uitându'șĭ de sine și de tóte sĕ iasă repede afară pe ușă strigândŭ: „Mai bine sĕ morĭ de fóme, decâtŭ sĕ trăiescĭ ca unŭ robŭ în lanțurĭ de aurŭ!“ Dup'aceea își împachetă hainele și fugi în Pojunŭ la mamă-sa care îlŭ aștepta cu brațele deschise.

(Va urma)

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei,“ precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţiunea „Gaz. Trans.“

☛ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross,** în librăria **Nicolae Ciurcu** şi **Albrecht & Zillich.**

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.